

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 22, 19. august 2020

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Brug af egen udsæd
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Efterafgrøder netop nu
 - Indberetning af overførsel af handelsgødning
- **INSPIRATION TIL PRÆCISION**
 - Det er tid til bestilling af jordprøver

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

I skrivende stund regner det i store dele af vores område. Opstår der en lille pause i markarbejdet, så sørg for at gjort mejetærskeren ren, hvis høsten er slut, eller der er udsigt til en længere periode uden høst. Rester af korn og halm i mejetærskeren tiltrækker mus og rotter. Selvom arbejdet med rengøring af mejetærsker er "bøvlet og træls", så er det dog at foretrække frem for startproblemer som følge af musegnav i ledningsnettet.

Har du såsæd stående fra sidste år, som du planlægger at bruge i år, så er det nu tid til at lave en spiretest, så du er sikker på at spiringsprocenten er tilfredsstillende. Du kan få foretaget en spiringsanalyse ved OK-lab. Prisen er 350 kr. Man kan også sætte 100 kerner til spiring på fugtigt sand ved "kældertemperatur". Især vinterrug kan risikere at miste spiringssevne, hvis det gemmes – men tjek også, hvis du har andet gemt såsæd, du ønsker at bruge i år.

Efterafgrøderne er højaktuelle i denne uge – men læs mere om det i denne udgave af TILVÆKST.

Brug af egen udsæd

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Kilde: SEGES

Brug af egen udsæd kan mindske omkostningerne på bedriften. Du skal imidlertid forholde dig kritisk til kvaliteten, når du vælger at bruge egen udsæd, idet egen udsæd skal være af samme kvalitet som indkøbt udsæd. Dette er især vigtigt i et år, hvor afgrødeprisen er høj.

Tabt udbytte som følge af f.eks. en for ringe spireevne, en for lav TKV, spredning af ukrudtsfrø eller ekstra omkostninger til ukrudtsbekæmpelse som følge af en uens plantebestand og for ringe konkurrenceevne, kan hurtigt overstige den besparelse, der er opnået i forhold til at indkøbe udsæden. Du skal selv stå inde for kvaliteten af den hjemmeavlede udsæd. Der er ingen erstatningsordning, som den du er dækket af, når du køber certificeret såsæd.

Behandlingsomkostninger til egen udsæd skal også indregnes. Priserne for rensning, bejdsemiddel og bejdsning varierer efter mængde og tidsforbrug, men ligger i størrelsesordenen 50-80 kr. pr. hkg. Vælg derfor kun at bruge egen udsæd når kornet er rent og fri for ukrudt og svampe som nøgen bygbrand, stinkbrand og fusarium.

Vær omhyggelig med at udvælge god kvalitet

Du bør kun opformere din egen såsæd i et område, hvor der ikke er nævneværdige problemer med ukrudt. Spildplanter skal ligeledes undgås. Egen udsæd bør således ikke produceres i foragre og skel eller hvor der er anvendt glyphosatmidler til kvikbekæmpelse inden høst af kornet og kun på marker udsået med indkøbt udsæd. Ligeledes kan det ikke hybrider ikke bruges, hvilket udelukker rug.

Omhyggelighed i forbindelse med høst, tørring og lagring af korn til såsæd er ligeledes en nødvendighed, da det er forudsætningen for, at spireevne og renhed kan bevares.

Endelig bør du altid tjekke tusindkornsvægten og spireevnen samt få lavet en bejdsebehovsanalyse, hvis du overvejer at så hjemmeavlet udsæd.

Så kun en ren vare i en høj kvalitet og få den bejdsset, hvis der er behov for det.

Egen udsæd bør generelt være høstet på arealer med højt udbytte, da dette sikrer store kerner. Store kerner giver generelt størst sikkerhed for et højt udbytte. Er kernestørrelsen uensartet bør der påregnes en omkostning til oprensning af udsæden.

Bejdsebehovsanalyse

Du bør altid foretage en bejdsebehovsanalyse samt en spireanalyse, så du sikre at kvaliteten er tilfredsstillende.

Der skal indsendes en prøve på cirka 1 kg, og du skal være meget omhyggelig med prøveudtagningen. Den skal være repræsentativ for det parti udsæd, du ønsker at anvende. Indsend evt. to prøver for at få et indtryk af din sikkerhed på analyseresultatet.

Mobile bejdseanlæg

Gl. Buurholt
Buurholtvej 11
9700 Brønderslev
Tlf. 96 45 91 99

De kører i hele landet

Er du medlem at Sparbonde får du 10 % rabat på oprensning og bejdsning af den oprensede mængde.

Hvis man bruger hjemmeavlet udsæd, SKAL der betales forædlerafgift til sortsejeren. Forædlerafgiften er med til at betale udviklingen af fremtidens sorter. Afgiften varierer efter sort, og oplysninger om brug af egen udsæd skal indberettes til Danske Sortsejere på www.sortsejere.dk, hvorefter man vil modtage en faktura på forædlerafgiften.

REGLER OG TILSKUD

Efterafgrøder netop nu

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Datoen d. 20. august er en central dato i forbindelse med efterafgrøder. Denne dato er den rettidige frist for såning af efterafgrøder og høst af hovedafgrøde på MFO-græsudlæg. Hvis du mangler at så efterafgrøder eller høste hovedafgrøde kan det stadig nås frem til 7. september, men det vil være et krav at få det indmeldt senest 10. september. Dette er tidligere beskrevet i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 20**, men her vil vi opridse de overvejelser, der kan være aktuelle netop nu. Se også grafikken nedenunder, som viser de relevante datoer.

Mangler du at så pligtige eller målrettede efterafgrøder vil udsat såning medføre nedsat kvælstofkvote næste år. Tidligt sået vinterkorn (til og med 7. september) kan erstatte pligtige og målrettede efterafgrøder (1 ha tidligt sået = 0,5 ha

efterafgrøde). MFO efterafgrøder kan til gengæld ikke erstattes med tidligt sået vinterkorn, men bliver MFO efterafgrøde sået sent, nedsættes kvælstofkvoten ikke efterfølgende. Konsekvensen er, at de må destrueres senere. Ændring fra efterafgrøder til tidlig såning skal indberettes senest 10. september.

Sidder du nu og tænker: "Jøsses! Det er nogle indviklede regler", så er du ikke alene, og vi anbefaler, at du kontakter din planterådgiver, sådan at I sammen kan gennemgå mulighederne, og finde det der passer bedst til dig og din bedrift.

Dækker græsudlægget tilstrækkeligt?

Langt de fleste marker med græsudlæg, der skal bruges som efterafgrøde, er høstede og vokser godt. Dertil kommer, at disse dages nedbør formentligt giver et godt skub i væksten. Alt i alt er de allerfleste marker, vi har set, gode og dækkende, men vær opmærksom på, at de skal leve op til en trappemodel med krav til dækningsgrad som stiger stepvis fra 15 % dækning d. 11/9 til 40 % dækning d. 7/10. Konstaterer du, at græsudlægget er visnet væk, er det stadig muligt at etablere efterafgrøder, som skal leve op til samme krav til dækningsgrader.

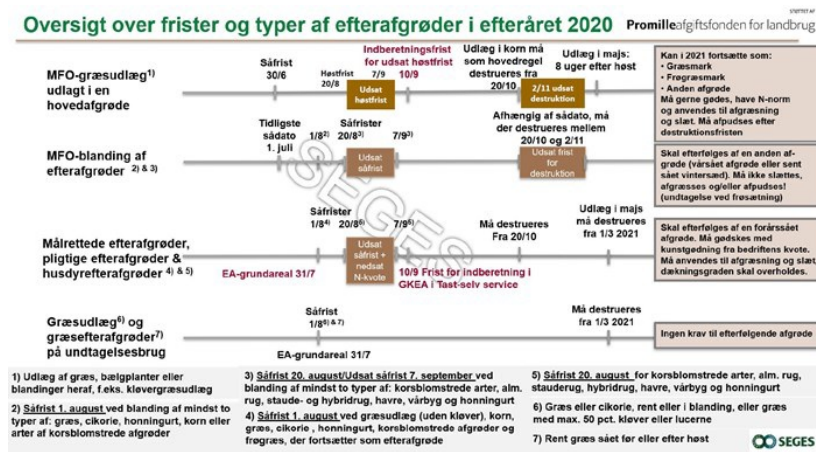
Græsudlæg før og efter frøgræs

Dyrker du frøgræs, er det muligt at lade marken bidrage som MFO-græsudlæg i etableringsåret, hvis den er forårsudlagt, mens den året efter, den er høstet, kan bidrage som pligtig eller målrettet efterafgrøde. For begge typer er det tilladt at afgræsse eller tage slæt, men husk MFO-græsudlægget først må afpuds efter destruktionsfristen.

Efter høsten af frøgræs kan frøgræsstubben også indgå som mellemafgrøde (hvis marken ligger frem til 20. september). Mellemafgrøder tæller 2:1, ligesom tidligt sået vinterkorn. Det er vigtigt at huske, at mellem- og efterafgrøder ikke må nedvisnes før destruktionsfrist, heller ikke selvom det blot er i kanter med problemukrudt. Men er der behov for ukrudtsbekæmpelse, så tag fat i din planterådgiver og få nedjusteret arealet, sådan den øvrige mark stadig bruges til mellem- eller efterafgrøde og ukrudtet håndteres i tide.

Efterafgrødefremvisning

I slutningen af september, datoen udmeldes senere, vil vi lave fremvisning af efterafgrøder. I den forbindelse vil vi, udover at kigge på efterafgrøder, også diskutere de mulige alternativer der findes.

Figur 1 Oversigt over frister og typer af efterafgrøder i efteråret 2020. Figuren er modificeret efter SEGESs version.

Indberetning af overførsel af handelsgødning

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Husk at fristen for indberetning af overførsel af handelsgødning til andre via leverandørregistret for gødningsleverancer er den 1. september 2020. Kontakt din planterådgiver, hvis det giver anledning til spørgsmål.

INSPIRATION TIL PRÆCISION

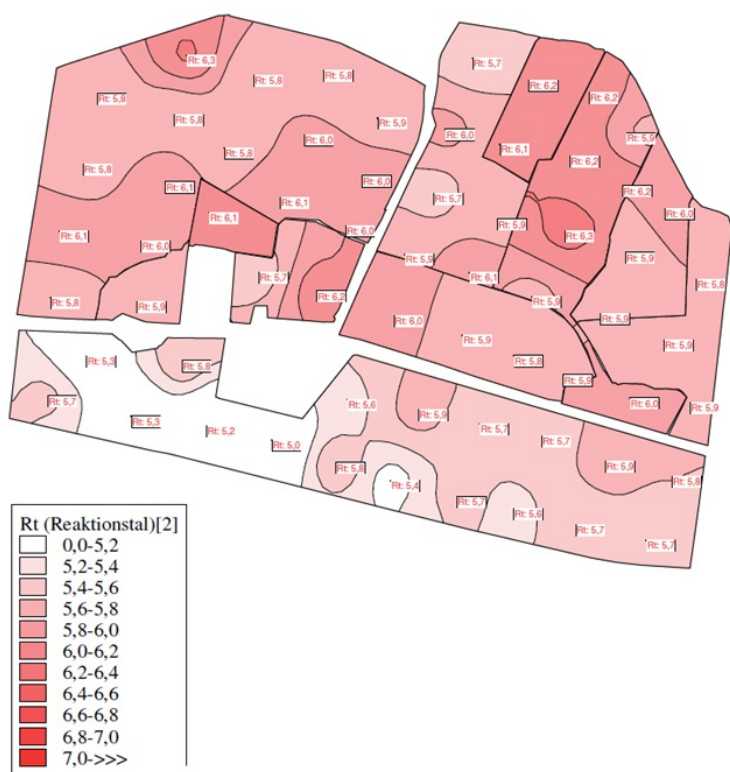
Det er tid til bestilling af jordprøver

På de fleste marker er afgrøderne nu fjernet, og det er tid til at evaluere dyrkningssæsonen. Måske har du marker, hvor ikke alt lykkedes som forventet. Her er jordprøver et rigtig godt værktøj til at kortlægge eventuelle problemer. Der kan spredes passende kalkmængder, og niveauet af næringsstoffer kan genoprettes. Er det mere end 4-5 år siden, der sidst blev udtaget jordprøver, er det nu tid at få det gjort igen.

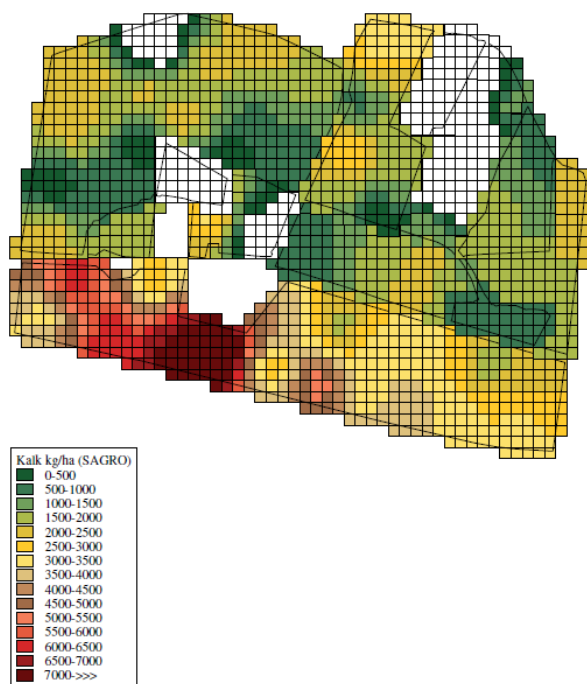
Vi tilbyder stadig traditionelle jordprøver, der typisk dækker et areal på 3-5 ha. Der beregnes en kalkplan til markerne, og analyseresultaterne for næringsstoffer overføres til vores markstyringsprogram. Her indgår resultaterne i næste års gødningsplanlægning. Det er selvfølgelig også muligt selv at udtage jordprøverne, og aflevere dem på planteavlskontoret, hvorefter vi bearbejder resultaterne til en kalkplan, og til brug ved gødningsplanlægningen.

SAGRO har også stor erfaring med udtagelse af GPS-jordprøver. Prøveudtagningen udføres med moderne GPS-udstyr, og ud fra analyseresultaterne beregnes en gradueret kalktildeling. Se eksempler på markvariation i figur 2 og 3. Kalktildelingsfilerne indlæses i traktorcomputeren på kalksprederen, som herefter laver en nøjagtig tildeling af kalk.

Resultaterne fra GPS jordprøver kan også anvendes til graduering af gødning, og her er det især interessant at graduere kalium til kartofler. Det kan f.eks. gøres ved at graduere Protamylasse, eller Patentkali.

Figur 2 Varierende reaktionstal afdækket med GPS-jordprøver.

Figur 2 Kalktildelingen varierer fra 0 til 7 tons pr. hektar.

Alle vores jordprøver analyseres kemisk på akkrediterede laboratorier, for reaktionstal (Rt), fosfortal (Pt), kaliumtal (Kt) og magnesiumtal (Mgt). Kalkbehovet og kalktype beregnes, og jordens indhold af næringsstoffer tager vi med videre over i markstyringsprogrammet, hvor resultaterne indgår i gødningsplanlægningen. Derudover analyseres nogle jordprøver også for kobberindhold.

Fra næste dyrkningssæson nedsættes gødningskvoten på JB 11 med 50 Kg N/ha. Mener du ikke at dine marker er JB 11, skal dette dokumenteres med teksturanalyser. Der skal analyseres en teksturanalyse pr. 5 ha. på de marker du ønsker opkvalificeret. Hvis du selv tager prøverne, skal udtagningen dokumenteres med indtegnede prøvelinjer pr. mark, som kan fremvises ved kontrol. Alle jordprøver der udtages af SAGRO, logges med GPS-position.

I de senere år er der kommet flere elektroniske "jordprøve" løsninger på markedet. Fælles for dem alle er, at de kan lave analyseresultater uden analyse. Indtil videre har vi ikke set nogen sikre beviser for at målemetoderne rent faktisk virker, men vi følger selvfølgelig udviklingen af den nye teknik tæt. Når der kommer noget anvendeligt udstyr på markedet, er vi også klar til at tage det i anvendelse.